

Birkeland kirke

Kilde til liv på Nesttun

På 1850-tallet var Nesttun en gård langs Nesttunelven. Det var verken varehandel, eller offentlige tjenester på stedet. Bebyggelsen var tilknyttet gårdsdriften. Man var langt ute på landet. På 1860-tallet ble Fjøsangerveien bygget. Denne gikk fra Bergen til Nesttun via Paradis. Dette førte til man lettere kunne ta seg til og fra Nesttun. I 1877 sto Hardangerveien ferdig, fra Nesttun til Arna. Nesttun var blitt et kryss. Ved dette krysset lå Midtun kirkegård. Kirken på Kirkebirkeland var blitt for liten, ifølge den nye kirkeloven som krevde større kirker. Kirken på Kirkebirkeland ble revet, og det ble bygget ny kirke ved kirkegården. Birkeland kirke sto ferdig i 1878, og var da det eneste offentlige bygget på Nesttun. Dette skulle vise seg å bli begynnelsen på en eventyrlig utvikling de neste tiårene.

Infrastruktur

I 1883 ble Vossebanen anlagt, og man fikk togforbindelse til Voss, og ikke minst til Bergen. Dette gjorde at Nesttun som nå hadde både vei og bane ble et sentrum. Da Osbanen ble anlagt i 1894, ble Nesttun omlastingsstasjon og styrket sin posisjon som knutepunkt. Godstransport gjorde det mulig med handel, og folk kom seg lett frem. Handelsfolk fra Bergen begynte å bosette seg i Fana som på dette tidspunktet var et skatteparadis. Det ble bygget en rekke store herskkelige boliger langs traseen fra Paradis til Nesttun. Skattenivået gjorde også at det var et godt sted å starte næring.

Fra gårdsbruk til sentrum

I 1884 ble det bygget skole på Nesttun. Når man bygget skolen bygget man samtidig en kommunestyresal i bygget, som var i bruk frem til kommunehuset ble bygget i ca. 1904. I 1888 startet produksjonen på Nesttun ullvarefabrikk som skulle vise seg å bli en hjørnestein i lokalsamfunnet. Denne var i drift frem til

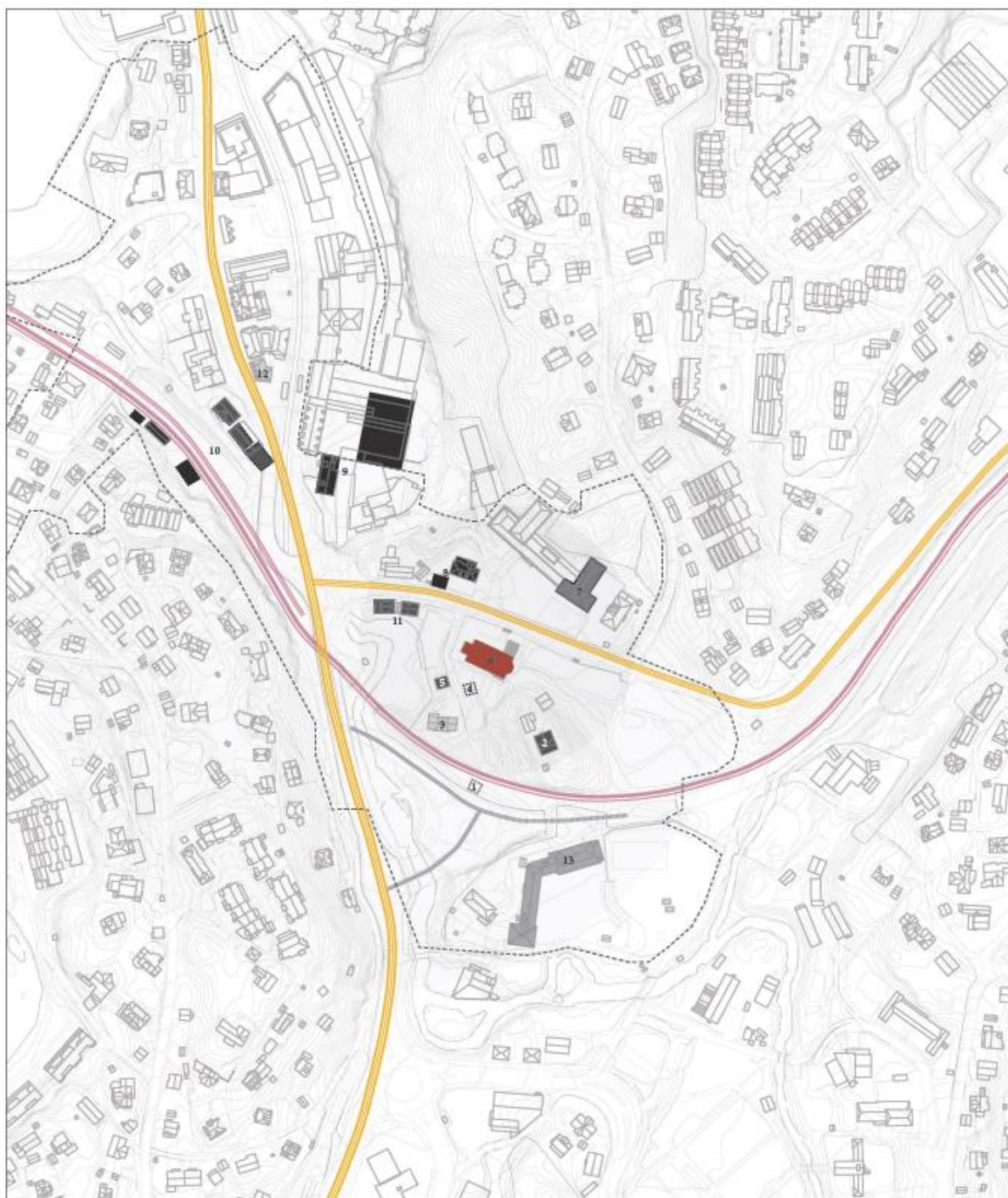
1958. Øverst på kollen bak kirken ligger det en Sveitservilla fra et sted mellom 1890 og 1910. Vi vet at hotellet i Hardangerveien 1-3 var i drift i 1897, men er ikke helt sikre på når det ble bygget. Hotellet brant i 1910. I 1913 ble det gjenoppbygget, men da som arbeiderbolig for ullvarefabrikken. Til hotellet ble det også bygget en stall, som i dag er bygget om til en enebolig. Denne har i dag adresse Hardangerveien 5A. I 1926 ble Midtun skole bygget, og gamleskolen ble bygget om til lærerbolig. I 1935 så man seg nødt til å bygge på kommunehuset. Mellom den gamle stallen og jernbanetraseen ligger et murhus fra 1946 som også ble bygget som arbeiderbolig for ullvarefabrikken. Dette huset benyttes i dag som kirkekontor for Birkeland menighet. I 1962 så man seg nødt til å bygge på kommunehuset. I klyngen rundt kirken lå det også etter hvert et mindre småbruk på sørsiden av jernbanen og et næringsbygg nærmere kirken, også kjent som glassmesterhuset. Begge disse byggene er revet i nyere tid. Vi ser at Nesttun mer og mer overtar som administrasjonssentrum for Fana.

Kommunestrukturen

I 1838 ble kommunene opprettet, for det meste med utgangspunkt i prestegjeldene. Fana kommune var intet unntak. Dette prestegjeldet hadde to sokn, Fana og Birkeland. Birkeland sogn dekket den nordøstlige delen av Fana, dette betydde at kirken på Kirkebirkeland var soknekirken til Fyllingsdalen og Bønes i den ene enden, og strakk seg forbi Kalandseidet og mot Os i den andre. Kartet under er et utsnitt fra et kart fra 1750. Her viser kirkene sør for Bergen.

Utvikling på Nesttun: 1860-2020

Kilder:

Historiske kart: Tegnekart.no og 1881.no
 Byantikvarens utredninger:
 Arkivarkiv dokumentasjon - Nesttun kommunehus
 Kulturminnegrunnlag - Vossbanestrasen -
 Flesanger til Nesttun
 Utredning fra Sweco
 Kulturminnegrunnlag til reguleringsplan for Har-
 dingsruviken & Bergen
 KPA: bergen.maps.arcgis.com

M: 1:2500 (A3)

Tegnforklaring

1860		Veg etablert
1877		Veg etablert
1880-1889		Kirke etablert
1890-1899		Vossbanen etablert
1900-1909		Cobanen etablert
1910-1929		
1930-1949		
2003		E39 etablert
2018		KPA bestemmelseområde
		Bygning revet

1. Våninghus - gård bygget før . Revet ved vassbygging av E39
2. Svalstuvilla - bygget mellom 1890 og 1910
3. Murhuset - bygget som arbeiderbolig for silvarefabrikken i 1946
4. Glassmasterhuset - Revet
5. Stallen til hotellet. Bygget rundt 1900
6. Birkeland kirke - bygget 1878 - bygget på i 1929
7. Heradshuset ca. 1904 - bygget på i 1935 - bygget på i 1965
8. Skole - bygget 1894 - Lærerbolig fra 1926, Hæddle 10 bygg. Det ene ble revet på 90-tallet.
9. Ulvarefabrikken 1889
10. Stasjonsområdet 1883 (Voss) og 1894 (Os)
11. Hotell - brant i 1910 - gjenoppbygget i 1913 som arbeiderboliger til Ulvarefabrikken
12. Apotek - bygget i 1930
13. Midttun skole - bygget i 1926

Akasia
 kontor for generasjon

Kirke var historisk mer enn gudstjenestested

En kirke har opp gjennom historien vært langt mer enn bare et sted for å samles til gudstjeneste. Ikke minst på kirkebakken foregikk det mye samfunnsliv. Her møttes familier og naboer, her fikk en høre de siste nyhetene, og her møtte kongens representanter folket i ulike sammenhenger. Det har neppe vært noen gapestokk ved Birkeland kirke siden gapestokken ble forbudt ved lov i 1848, men lysing fra kirkebakken pågikk helt frem til 1920.

Arkitektur og tilknytning

Kirken som ble bygget i 1878 var tegnet av Giovanni Müller, og er bygget i bruddstein og pusset utvendig. Kirken er bygget øst-vest som de fleste kirker fra denne tiden er, og har hovedinngang fra vestsiden. Kirken hadde to små sakristier på hver sin side av koret. Hovedportalen inn til kirkeområdet var fra Hardangerveien i nord. Plasseringen av offentlige bygninger på Nesttun er plassert rundt kirken. Både skole og kommunehus er nære naboer. Det gamle kommunehuset og kirken som ligger på andre siden av veien danner et tydelig tyngdepunkt i sentrum slik det var.

På 1920-tallet ble kirken restaurert og Gerhard Fisher endret mange av kirkens særegenheter. Tårnet ble bygget om, mye av ornamentikken på tårnet forsvant og vinduene ble smalnet inn. Sakristiene ble også utvidet. I 1960-61 ble kirken restaurert innvendig. Strukturene i steinmurene ble hentet frem, og kirken ble malt hvit.

Birkeland kirke, slik den ble bygget i 1878, arkitekt Giovanni Müller

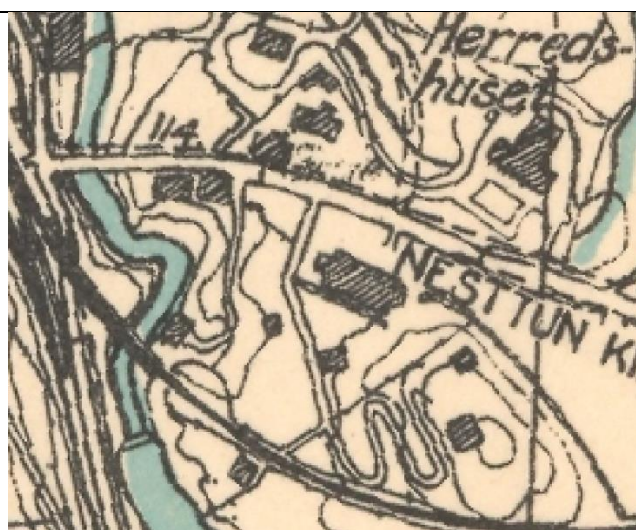
Infrastrukturen er vesentlig endret siden den gang kirken ble bygget. E39 er lagt om, og gårdsbruket mellom kirken og skolen er revet. Bybanen og Nesttun terminal har endret kollektivmønsteret. Nesttun senter og gågaten har vært med å trekke sentrum lenger Nord. Det er mange spor etter det som en gang var, men kirken ligger ikke lenger midt i sentrum.

I dag er det gamle kommunehuset tatt i bruk til andre tjenester, Ullvarefabrikken er blitt kulturhus, Sveitservillaen er blitt galleri og atelier for kunstnere, skolen er fremdeles skole og kirken er fremdeles kirke. Kulturhuset, kirken og skolen skaper i dag en akse der undervisning og kultur er viktige tema, samtidig som disse byggene er det historiske sentrum på Nesttun, sammen med det gamle hotellet, stallen og gamleskolen.

Kirkens arkitektur er like mye et vitnesbyrd om Gerhard Fisher sitt arbeid som et autentisk blikk tilbake til opprinnelsen, men kirkens plassering som institusjon er vesentlig i historien om Nesttun og Fana kommune. Kirken er på mange måter en kilde til liv for Nesttun som tettsted. Å få tilbake et mer aktivt miljø rundt kirken vil være å ta tilbake viktige deler av Nesttuns historie.

Flyfoto fra 1950-tallet

Kart fra 1937, viser blant annet hvorfor veien går skrått ut mot den gamle jernbanetraseen, den går til huset på andre siden av linjen som nå er revet.

Kirkens virke

Så lenge Birkeland kirke har stått der, har den vært et viktig bygg i lokalsamfunnet, der soknets innbyggere har markert sine største merkedager i livet – dåp, konfirmasjon, bryllup, begravelser. I tillegg har folk kommet til gudstjeneste hver søndag.

I moderne tid brukes kirken til så mye mer enn dette – trosopplæringen som tidligere var i skolen, er nå flyttet til kirken. Gjennom uken skjer det også mye

diakonalt arbeid. Så kommer alt det kulturelle arbeidet av ulikt slag – kirken er en stor kulturarena.

På samme måten som kirkelovens krav for 150 år siden gjorde at kirken på Kirkebirkeland ble revet og erstattet med en større kirke, er dagens Birkeland kirke for liten i forhold til antall innbyggere i soknet. I tillegg dekker ikke kirken dagens behov for ulike fasiliteter. Eksempelvis er smittevern en utfordring i en del tilfeller.

Med tilbygget til kirken slik det er tenkt, sammen med området foran, vil vi kunne gjenskape noe av det gode med den gamle kirkebakken – møteplasser for lokalsamfunnet av mange ulike slag, samtidig som vi vil få dekket lovens krav til kirkestørrelse, og ulike offentlige instansers krav til fasiliteter som må være tilstede i denne typen bygg.

I mange aktiviteter vil en benytte både kirkerom og tilbygg i kombinasjon, mens andre aktiviteter vil bruke bare den ene delen av huset.

Erfaringen fra andre sammenlignbare menigheter i Bergen, som eksempelvis Åsane menighet, viser at i kirkebygg som har tilsvarende fasiliteter som det Birkeland kirke med tilbygg vil få, så fylles alle rom i bygget med aktiviteter hele uken gjennom. Utfordringen blir ofte å få plass nok. Vi skulle mer enn gjerne bygget et enda større tilbygg, men signalene vi har fått fra byantikvar og byggesaksmyndigheter er at vi må prøve å begrense størrelsen så mye som mulig.

«Murhuset»

Nær kirken står også det gamle murhuset. Huset er bygget i 1946 som arbeiderbolig for ullvarefabrikken. Huset hadde to leiligheter i første etasje og fem hybler på loftet. Huset har en arkitektur som på mange måter henger sammen med kirken, og er i dag i bruk som menighetskontor. Selv om huset har hatt flere innvendige ombygginger, forteller det likevel en historie som er verd å ta vare på.

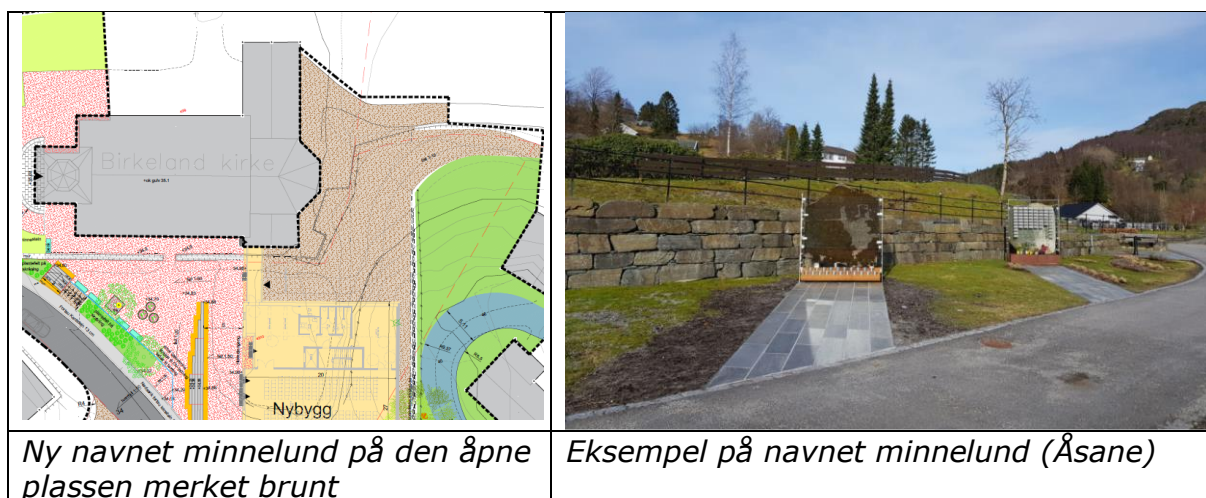
I utgangspunktet er dette huset tenkt utleid til andre kristne organisasjoner som vi samarbeider med, eventuelt til innvandrermenigheter som til stadighet ber oss om å få leie lokaler til sine møter. Ettersom vi ikke tror det vil være mulig å utvide tilbygget ut over det som er tenkt i de foreliggende planene, så vil dette huset også på sikt kunne bli brukt som avlastningslokaler for noen av menighetens aktiviteter, selv om de har sterke og velbegrunnede ønsker om å holde all aktiviteten innenfor kirken med tilbygg.

Vi løser en utfordring

Området bak kirken er i dag et noe utfordrende område, en smal litt mørk passasje som i noen grad innbyr til «lyssky virksomhet». Vi har måttet inngå avtale med vakselskap om jevnlig tilsyn, og får med ikke så veldig lange mellomrom rapporter om uønsket adferd i dette området.

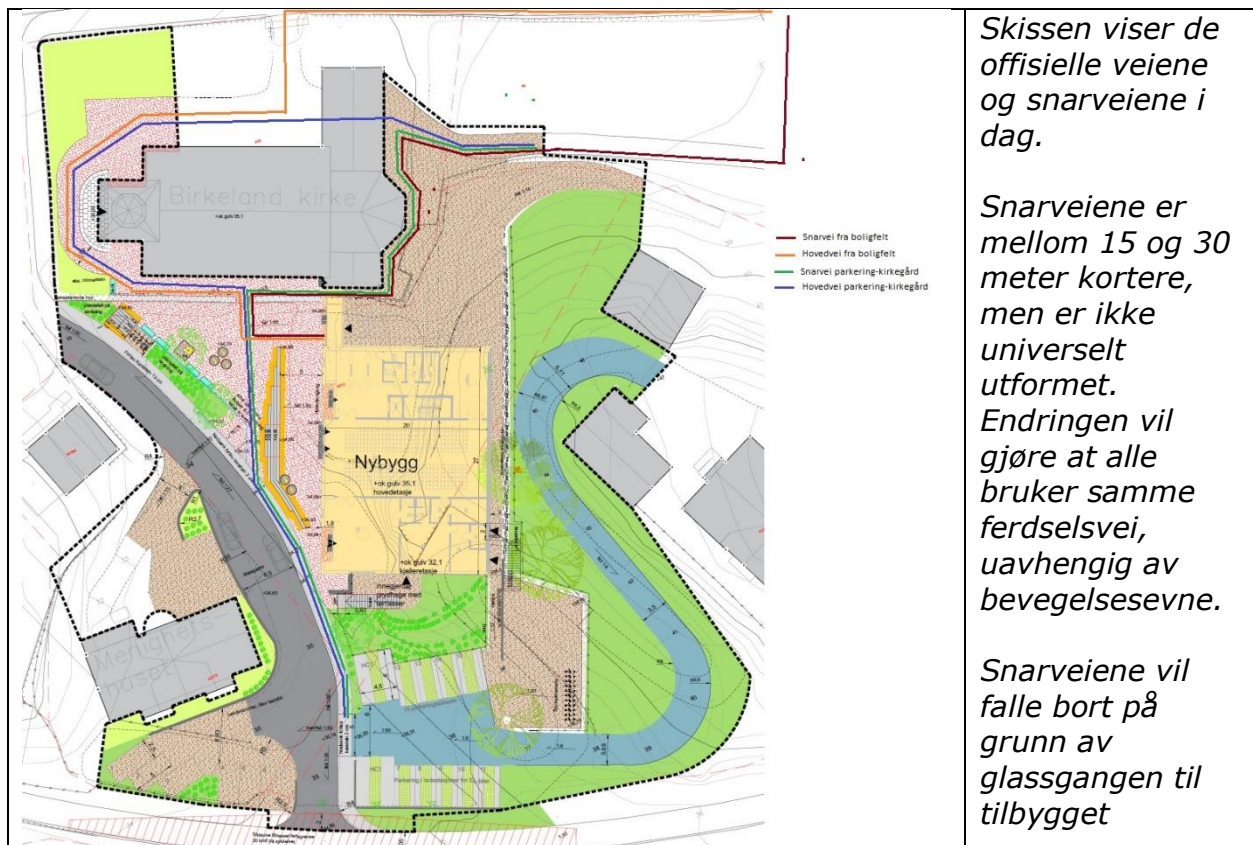
Ved å lage tilbygg til kirken, med glassgang, vil vi stenge av muligheten for gjennomgang, og uten tilpasninger ville dette kunne øke utfordringene. Sammen med gravplassmyndigheten ønsker vi å omforme dette området til å bli attraktivt, gjennom å lage en navnet minnelund med stor belysning.

Det er kun få år siden vi åpnet den første navnete minnelunden i Bergen, på Åsane kirkegård. Denne gravskikken har imidlertid hatt en stor vekst, i dag har vi navnete minnelunder i Fana, Nygård, Fyllingsdalen og Storetveit i tillegg til Åsane. I Åsane er den første minnelunden helt full, så vi har åpnet nummer 2. I årene fremover planlegger Gravplassmyndigheten å åpne en ny navnet minnelund hvert år. En godt opplyst navnet minnelund i området bak Birkeland kirke vil kunne endre dette området og bruken av det fullstendig.

Vi vil riktignok måtte gjøre noen terrenginngrep for å få til den åpne plassen, men vi mener gevinsten er så stor at det er verdt inngrepet.

Fra den eksisterende parkeringsplassen ved kirken er det en gammel ferdselsvei mellom gravplassen og stallen til sveitservillaen. Denne veien er ikke lenger i bruk. Derimot er det en del som bruker stien langs kirkeveggen og inn på gravplassen. Først og fremst er dette besøkende til kirkegården som parkerer ved kirken og bruker snarveien inn til kirkegården, men også besøkende til kirken som kommer gående fra Midtun bruker i noen grad denne stien. Når tilbygget til kirken hindrer denne snarveien, må en i stedet gå på andre siden av kirken, der det kan lages en universelt tilrettelagt tilkomst. Denne veien vil være 15-30 meter lenger enn den snarveien en bruker i dag. For de fleste vil eventuell omvei kun være av marginal betydning. Når alle bruker den universelt tilgjengelige veien, vil vi ha oppnådd en gevinst i forhold til diskrimineringsloven.

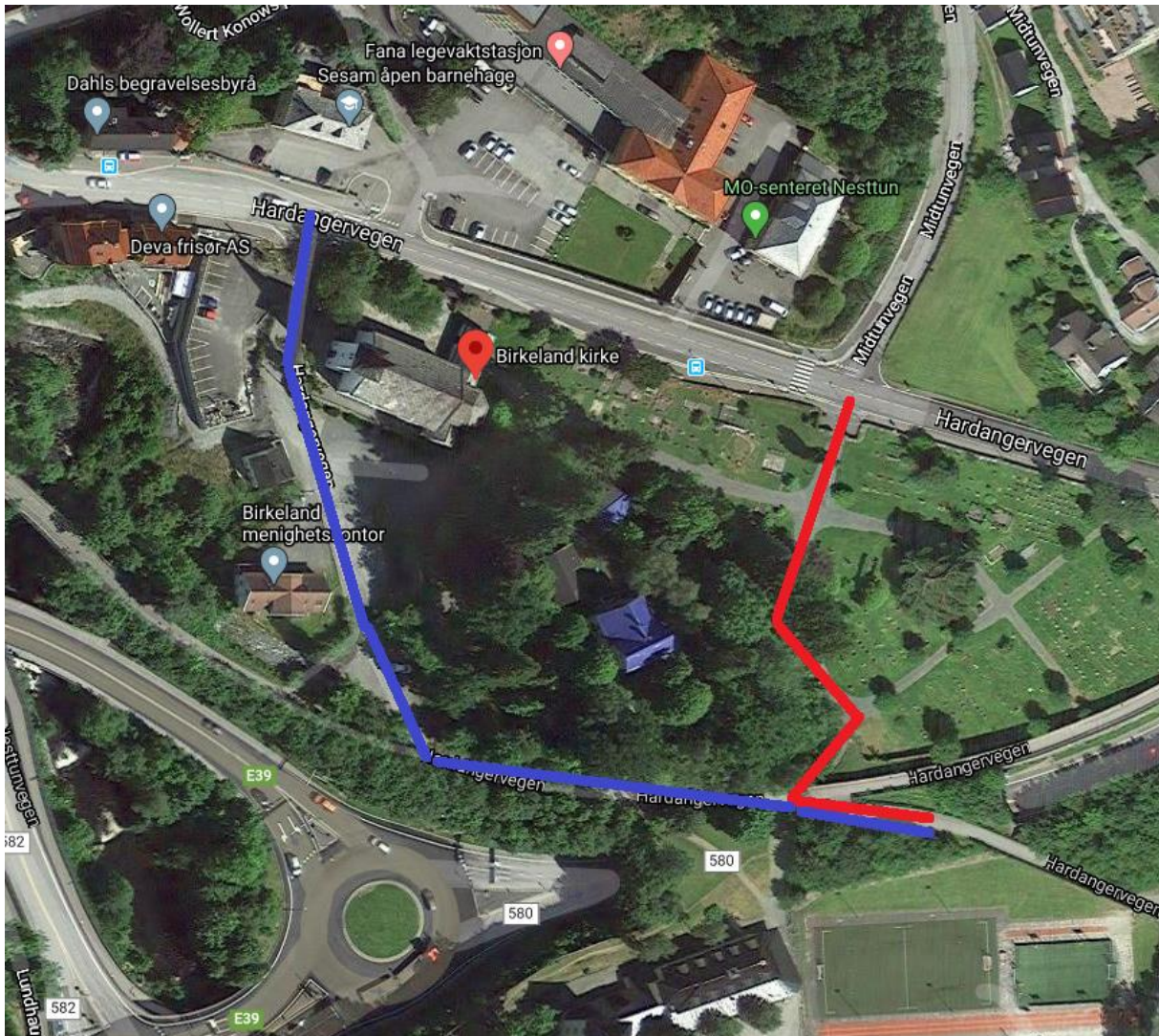
Universell tilrettelegging

Diskrimineringsloven gir sterke føringer for kirkens sin plikt til å legge til rette for god universell tilrettelegging. For oss er det et sterkt ønske å oppfylle denne loven fordi det er viktig for oss at kirken skal være tilgjengelig for alle. Dagens kirke med sitt uteområde oppfyller ikke kravene i diskrimineringsloven. Dette gjelder ikke minst uteområdet. Soknepresten kan fortelle om mange vanskelige situasjoner, ikke minst på glatt føre, når bevegelsehemmede skal ta seg fra parkeringsplassen opp bakken til kirken. Det har også oppstått vanskelige situasjoner når kistene skal bæres ut og til båretil. Alt dette vil bli rettet opp i det nye uteområdet, slik det er planlagt.

Skolevei

I vår kontakt med Bymiljøetaten har sikkerheten for skolebarn vært et viktig tema. Det er to skoleveier som blir brukt av skolebarn på vei til Midtun skole som berører våre eiendommer. De er merket med rødt og blått på oversiktsbildet under

Vi har bedt Securitas om å gjøre en telling på hvor mange barn som bruker de to passasjene. Tidspunktene for telling ble avklart med skoleledelsen, for å fange opp vanlige skoledager og de tidspunktene på dagen der det er flest skolebarn som kan tenke seg å passere tellepunktene.

En interessant observasjon fra de som talte, var at det er mange som benytter gangveien, men langt færre som går over kirkegården eller gjennomgangen ved kirken.

24.april 2020

Kontroll av forbipasserende

Kunde: Akasia
Objekt: Menighetshuset
Kontrollnr: 12404
Starttidspunkt: 21.02.2020 07.15
Sluttidspunkt: 21.02.2020 08.45
Avvik avvirket: Nei
Kommentar: Andelen barn som passerer dette punktet er ubetydelig. I tillegg som er kontrollert, så var det nærmest utelukkende barn som ankom i bil med foreldre som benyttet gangveien.
Det ble også registrert fire biler som parkerte og foren gikk fra stedet (retning Nesttun). En bil stanset ved parkeringsplassen. En bil fra Vestpark var innom parkeringsplassen også, uten at det ble gjort noe med de fire bilene som var parkert og uten foren.
Prosessert: Nei

Spørsmål	Svar
Gående	
Antall gående retning skole	16
Antall gående retning Nesttun	31
Syklende	
Antall syklende retning skole	3
Antall syklende retning Nesttun	1
Bilfører	
Gjennomkjøring mot skole	0
Gjennomkjøring fra skole	2
Bil parkerte og slapp av fotgjengere	22
Bil parkerte og fulgte fotgjengere	8
Signatur	
Er signatur påkrevd?	Nei

Dato	Klokkeslett	Hvilken vei	Gående mot skole	Gående mot Nesttun	Syklende mot skole	Syklende mot Nesttun	Biler som slapp av/hentet skolebarn	Biler som kjørte gjennom til/fra skole	kommentar:
19.feb	07.15-08.45	Ved kirke, blå	22	39	3	1	24	1	Hovedvekt av gående forbi målepunktet ved menighetshuset var mellom 07.40 og 08.10.
19.feb	07.15-08.45	Kirkegård, rød vei	53	10	0	0	0	0	
20.feb	07.15-08.45	Ved kirke, blå	27	37	2	1	37	0	Det var en forholdsvis stor trafikk i perioden hvor biler kjørte inn for å levere/følge elever til skole.
20.feb	07.15-08.45	Kirkegård, rød vei	58	7	0	0	0	0	
20.feb	12.00-16.00	Ved kirke, blå vei	80	82	10	5	17	10	Hovedvekt at personer som passerte målepunktet var mellom 07.40 og 08.10.
20.feb	12.00-16.00	Kirkegård, rød vei	23	72	0	1	0	0	
21.feb	07.15-08.45	Ved kirke, blå	16	31	3	1	30	2	Det ble observert en stor andel personer som benyttet gang og sykkelstien, men de fleste av disse benyttet da ikke snarveien over gravplass eller gjennomgang ved menighetshuset.
21.feb	07.15-08.45	Kirkegård, rød vei	59	3	0	0	0	0	

Veien over kirkegården er ingen offisiell vei, det har bare blitt en vane å gå over plenen. (se bilder)

Reguleringsplanen rundt Birkeland kirke beskriver to typer gang- og sykkelveg. Den ene er beskrevet som kjørbare gang- og sykkelveg, og den andre kun som gang- og sykkelveg.

Denne distinksjonen gjør det, slik vi ser det, klart at når reguleringsplanen ble skrevet var det tenkt ulik bruk av disse arealene. Det er tydelig beskrevet i reguleringsplanen at «den kjørbare gang- og sykkelvegen» skal benyttes til kjøring til eiendommene og som prosesjonsvei til gravplassen.

Dette gjør det naturlig å se på arealer i Statens vegvesens håndbok N100 som dekker de samme bruksområdene, I dette tilfellet ligger Sambruksareal tett opptil det som er beskrevet. Dette er arealer der det ikke er fysisk skille mellom de ulike typene trafikanter. N100 anbefaler ikke bruk av sambruksarealer for områder med en høyere ÅDT enn 4000. Arealet utenfor Birkeland kirke ligger langt under dette.

Vi vurderer imidlertid at en ett-felts kjørevei med fortau er det som aller best ivaretar trafikksikkerheten i dette tilfellet, da mange av trafikantene er skoleelever, og foreslår derfor en slik løsning (tegning i større oppløsning vedlagt).

Parkering

I «Gåbyen Bergen» legges det til rette for at flest mulig skal bruke kollektiv, gå eller sykle til de ulike arrangementer. Unntaket for dette er HC-parkering som bør være i umiddelbar nærhet.

For Birkeland kirke er det relativt god kollektivtilbud med bybane og buss. Det er også parkeringsmuligheter på Nesttun og ved gravplassen på Øvsttun. Imidlertid er det også noen flere enn de som har handicapskilt i frontruten som har utfordringer med å gå fra disse parkeringsplassene og til kirken. Ikke minst i forbindelse med begravelser vil det være en del personer som trenger å få parkere nær kirken. I kirke med tilbygg vil det være plass til 500 personer. I våre planer er det 15 parkeringsplasser, samt 2 HC-parkeringsplasser ved kirken. Dette ser vi på som helt nødvendig for å ha nok tilgjengelighet for alle.

Et fint uteområde foran kirke med tilbygg er ikke forenlig med parkeringsplass. Dette har vi også fått sterke føringer på i møte med kommunens saksbehandlere. Vi har derfor måttet flytte parkeringsplassen noen få meter lenger inn. Med det brede fortauet og lav tillat fart mener vi at vi likevel fullt ut ivaretar sikkerheten for alle.

Mens HC-parkeringene vil være tilnærmet flate, vil en del av de andre parkeringsplassene være i en skåning. Skråningen vil imidlertid være langt slakere enn dagens parkeringsplass ved kirka. (Dagens parkeringsplass ved kirka har stigningstall 1:7,4 og 1:6,6 mens den nye parkeringsplassen vil ha stigning 1:15)

Tilbyggets arkitektur

Fra vi første gang var i kontakt med kommunens saksbehandlere, har vi presentert en rekke ulike uttrykk på bygget, noen mer høytidelige, andre mer lavmælte.

Den utformingen som er valgt nå, bærer preg av byantikvarens krav om at tilbygget skal være så beskjedent som mulig, fordi det skal underordne seg kirkebygget.

Valget er gjort etter en forhåndskonferanse der både byggesak, byantikvar, biskop, sivilarkitekt, kirkebyggkonsulent (også han sivilarkitekt) og byggherre/kirkevergen var representert og gav muntlig tilslutning til at vi kunne jobbe videre med disse planene.

ARKITEKTENS BETRAKTNINGER OM TILBYGGET

Birkeland kirke er opprinnelig fra 1878. Den har vert igjennom en rekke endringer opp gjennom årene og det er lite av det opprinnelige uttrykk både utvendig og innvendig som er tilbake. Dette gir oss litt større frihet ved utforming av et tilbygg.

Vi har valgt å tone ned uttrykket på tilbygget, men likevel forholde oss til kirkebygget. Tilbygget forholder seg i format og volum til kirkens skip og dens langvegger men uten kirkens tak-volum. Dette mener vi gir tilbygget en tydelig forbindelse til eksisterende kirke men likevel vil tilbygget underordne seg kirken i rang. Vi har brukt relativt høye smale vinduer som er strengt repetert over fasadens lengde på samme måte som vi ser skipets 5 strenge gotiske vinduer repetert over kirkens skip. De nye vinduene i tilbygget er rektangulære, men formatet relaterer seg i størrelse og proporsjon til kirkens vinduer uten at det benyttes gotiske buer.

Vi har valgt fasademateriale i lys tegl som er lys grå-hvit i farge, med lys mørtel. Dette vil gi en lys grå-hvit farge på tilbyggets fasade. Eksisterende kirke har en overflate med hvit kalk-puss og vil derfor fremstå med en kromatisk sterkere

hvitfarge. På denne måten lar vi eksisterende kirke "skinne" mens det nye tilbygget underordner seg med en "svakere" farge.

Vi foreslår at det lages noen prøvefelt med forskjellige typer tegl og mørtel slik at vi evt. i samarbeid med byantikvar kan enes om en farge og utførelse. Vindus detaljer som karmen og rammer tenker vi oss utført i en glimmer lakk og med samme farge som kobbertaket på dagens spir. Dette er en brunrød farge. Det er en diskusjon om dagens kobber vil bli oksidert slik at det til slutt fremstår som den klassiske grønn-oksiderede fargen. Vi ser at kobberet som er benyttet på kirkens spir fremdeles er brunt og det er tvilsomt det noen sinne vil bli "grønn-oksidert". Dersom antikvar er av en annen oppfatning, er vi åpne for å diskutere andre fargevalg.

Vi understreker at vi ønsker et tett samarbeid med byantikvar når det gjelder utvelgelse av den endelige sammensetningen i fasadematerialene.

Det er et behov for en ny og sentral uteplass som kan fungere som møteplass både før og etter kirkefunksjoner.

Eksisterende inngang til kirken er i tårnets vestvegg. Det er relativt lite plass foran denne inngangen, kun 5 meter i øst-vest retning. Det er små muligheter for å utvide denne plassen på grunn av adkomstveien foran.

Vi har derfor konsentrert oss om området på tomten sør for kirkens skip som i dag er parkeringsplass.

Den nye store plassen er sentral i prosjektet. For å gjøre denne plassen størst mulig, er nybygget trukket så langt bakover (østover) som mulig. Nybyggets vestvegg med tilhørende hovedinngang er trukket helt tilbake på nivå med det eksisterende sakristi. Det gir en naturlig definisjon av den sentrale plassen. Kommunikasjonen mellom kirkens eksisterende hovedinngang og ny plass, utformet så åpen som mulig.

Nybyggets hovedinngang er tydelig og åpent med delvis transparent glass. Det skal ikke være tvil om hvor inngangen er. Denne inngangen har flere funksjoner. Den gir adkomst til Sal, garderobe, kafé og administrasjon.